

Kampen började i Torsås....
närmare bestämt i Ragnabo, 1997

Rädda Kustmiljön!

Torsås Kustmiljögrupp

Byalag och samfällighetsföreningar började gemensamt röja upp vikar och stränder

Press på politiker!

Initiativet spred sig till
grannkommunerna:

Mönsterås
kustmiljö

2006

2008

Sponsored by:

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Våtmark

ÅTGÄRDER engagerar!

Genomströmning

Musselodling

KALMAR SUNDS KOMMISSIONEN

2007, Kalmar kommun

”Ta vår del av BSAP!”

Ett politiskt initiativ

Stötta kommuner,
markägare och
föreningar som vill
göra åtgärder:

- Pengar
- Samordning
- Administration

2009: Nya kommissionen

KALMAR SUNDS KOMMISSIONEN

Föreningar:

- LRF sydost
- Kustmiljöföreningar
- Vattenråd

Politiker och tjänstemän från kommunerna:

- Västervik
- Oskarshamn
- Mönsterås
- Kalmar
- Torsås
- Borgholm
- Mörbylånga

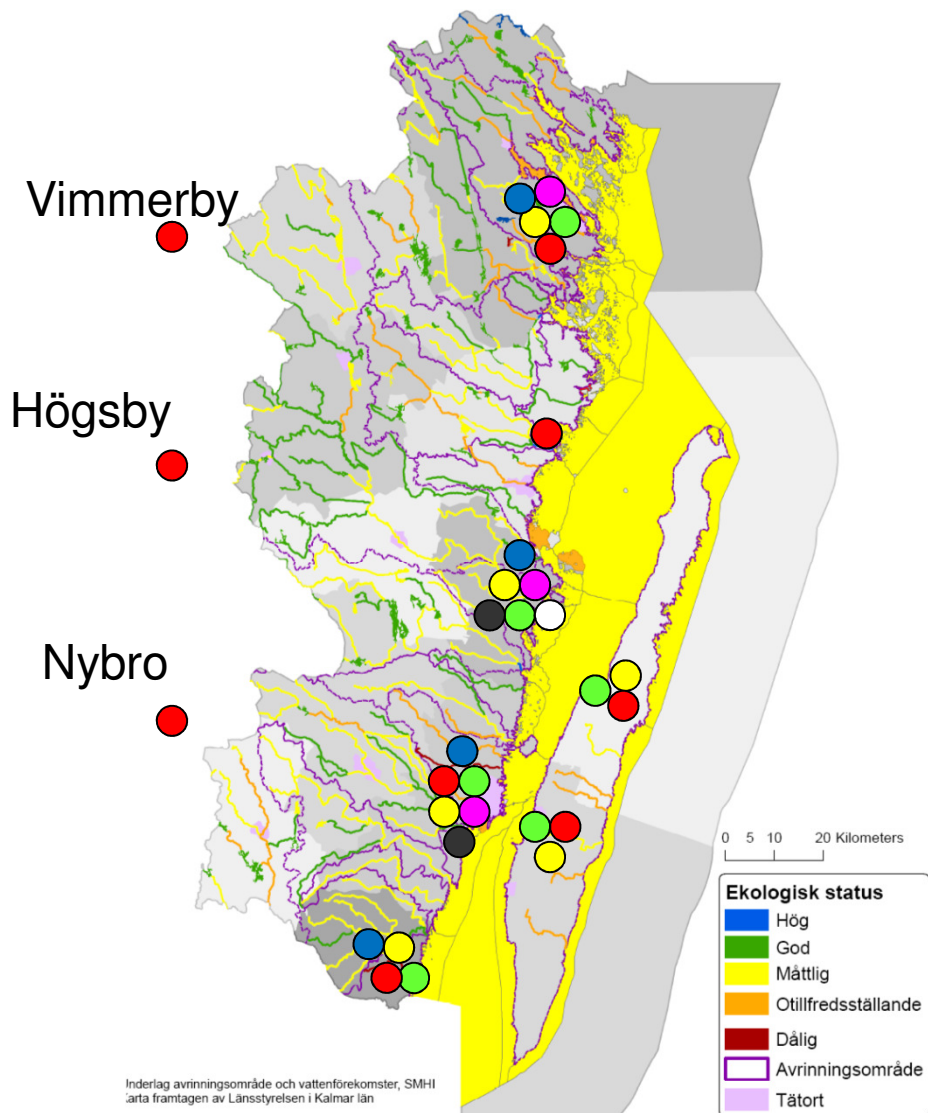
Andra viktiga aktörer:

- Regionförbundet
- Havsmiljöinstitutet
- Linnéuniversitetet

Kommunala

projekt

Inderlag avrinningsområde och vattenförekomster, SMHI
ärlta framtagen av Länsstyrelsen i Kalmar län

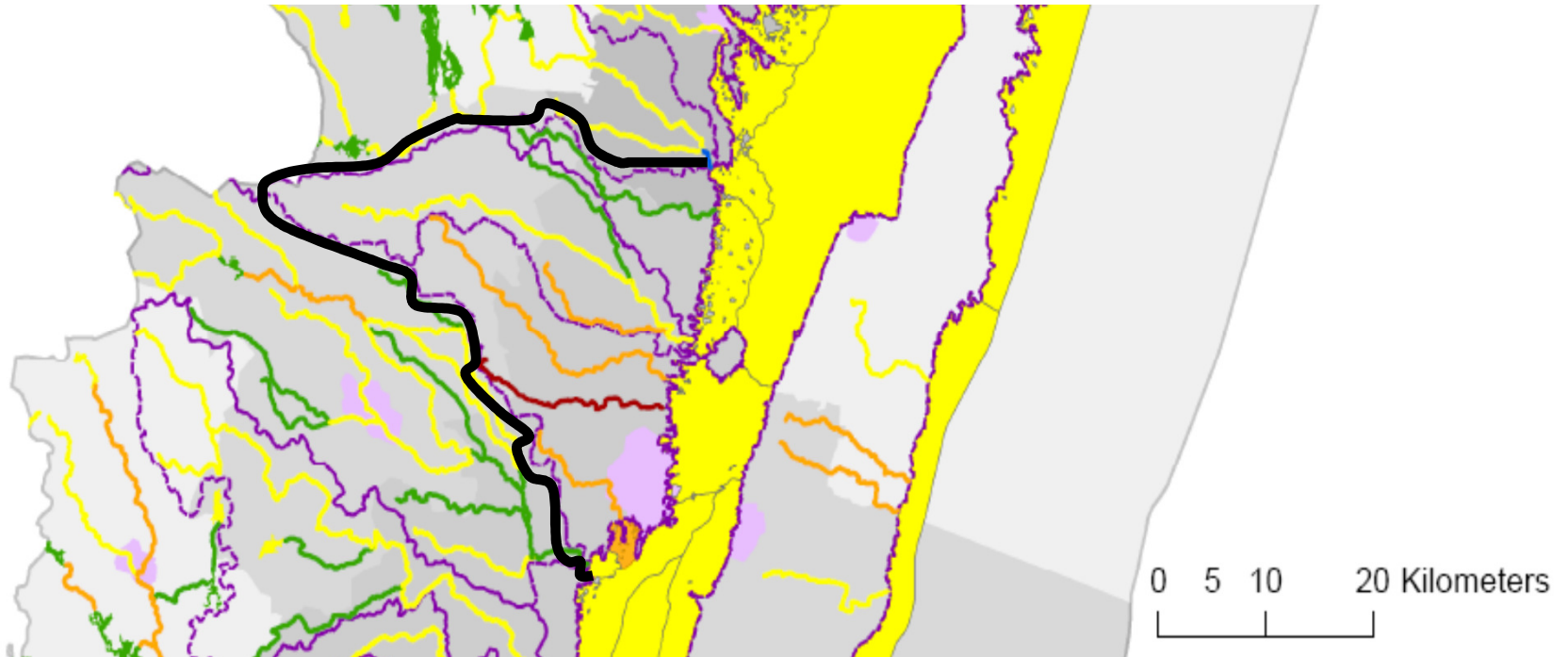
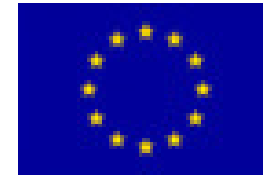
- Åtgärdssamordnare
- Miljöstationer för båtar (14 st latrin, 3 tvätt)
- Avlopp (starthjälp, gemensamma pilotanläggningar)
- Lantbruk (våtmarker m m)
- Musslor (skörd & odling)
- Dagvatten (policy)
- VA-planer 2011
- Restaurera gamla våtmarker 2012?

Länsstyrelsen
Kalmar län

MOMENT

modern water management

0 5 10 20 Kilometers

Ekologisk status	
Blue	Hög
Green	God
Yellow	Måttlig
Orange	Otillfredsställande
Red	Dålig
Purple outline	Avrinningsområde
Pink	Tätort

- Ca 4,5 miljoner
- Vattenråd
- Gemensamhetslösningar för enskilda avlopp
- Dagvatten

Stora möjligheter med EU-projekt, MEN...

1. Man måste skriva en ansökan
2. Någon måste ligga ute med pengar
3. Jobbig administration
4. Medfinansiering krävs

Vi rekommenderar: Kommunanställd
kassör/administratör

Vad gör man om kommunen inte har tillräckligt
med resurser?

1. Vet ni VAD ni vill göra och VILKA som ska göra det?

Vattenrådet/kustmiljöföreningen kan själva skriva ansökan. Leaderkontoret och Kalmarsundskommissionen bistår gärna med hjälp och underlag.

2. Gör projektet tillräckligt STORT för att kunna anställa en egen kassör/administratör på kommunen!

3. Hur klara medfinansieringen?

Sök från LEADER – där räknas er tid som pengar

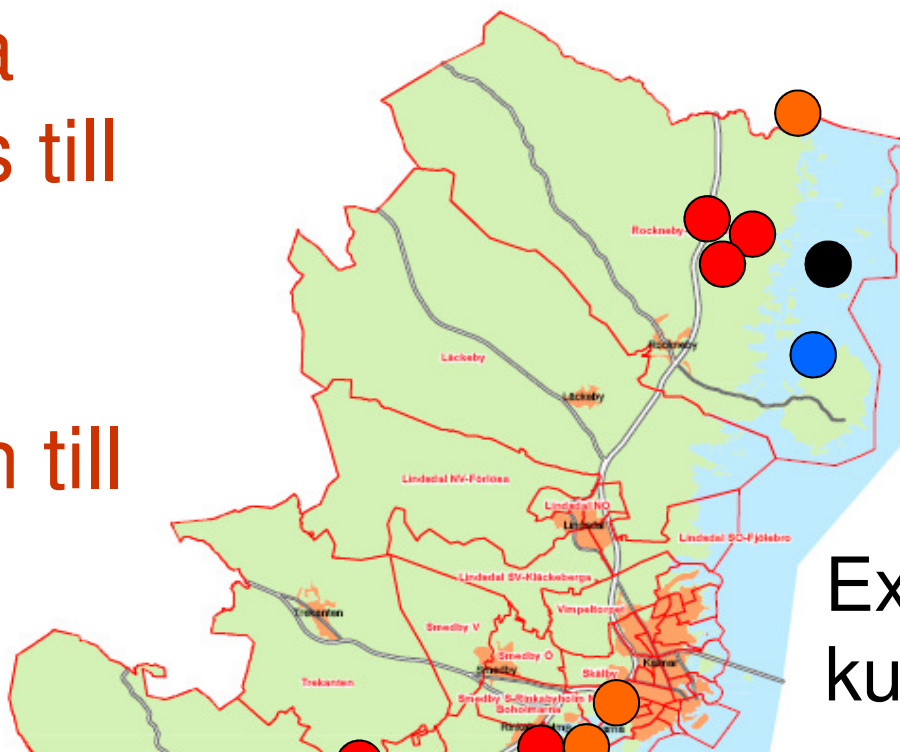
Hur fungerar ett LEADER-projekt?

Ex Kalmarsunds kustmiljö

- 18 lokala arbetsgrupper
  - ca 6000 h ideellt kustvårds-arbete "växlades in"
- = 1 050 000 SEK

Pengarna användes till konkreta åtgärder, men även till personal

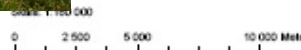
Ex Kalmarsunds kustmiljö:

- Anlagda våtmarker
- Planerade "kvävefällor"
- Musselodlingar
- Förbättrad genomströmning

Göran Fahlberg

Kalmarsund kommun
Striktsindelning
Gräns för valdistrikt

KALMAR
SUNDS
KOMMISSIONEN

Nytt leader-projekt:

Kalmarsunds vattenråd

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

1 projekt (2012-2013), 3 vattenråd och budget på 1,3 miljoner

Vattenråd bakom projektet:

1. Snärje-Törnebybäckens vattenråd
2. Hagby-Halltorpsåns vattenråd
3. Ölands vattenråd

Syfte med Kalmarsunds vattenråds -projektet:

”Utveckla vattenråden till organisationer med muskler i form av lokala arbetsgrupper, pengar och duktiga tjänstemän/konsulter, som med hjälp av ideella insatser kan genomföra konkreta åtgärder i prioriterade områden”.

Föreningar som sagt att de kan jobba ideellt i projektet:

- Kalmarsunds kustmiljöföreningar (1460 h)
- Kalmar sportfiskeklubb (450 h)
- Markägare i Snärjebäckens vattenråd (200h)
- Markägare i Hagby och Halltorpsåns vattenråd (200h)
- Ölands trolling och sportfiskeklubb (300 h)
- Öland Gotlands fiskareförbund (30 h)
- Sveriges yrkesfiskares ekonomiska förening (30 h)
- Markägare i Ölands vattenråd (296 h)

2966 arbetstimmar = 559 650 SEK

=> EU-bidrag 1 300 750 SEK

Vad ska föreningarna göra?

- -Håll grunda vikar öppna med hjälp av vassklippning och ev. muddring i områden där detta är tillrådligt och förbättrar genomströmningen (kustmiljöföreningarna)
- -Rensa vandringsvägar för fisk ut och in i våtmarker och lekområden (markägare i vattenråden)
- -Ta bort ruttnade tång och alger från vikar och stränder (kustmiljöföreningarna)
- -Göra risvasar och andra manuella åtgärder för att förbättra skydd för yngel. (fiskeföreningarna)
- -Återuppta traditionell fiskevård med lokal småskalig fiskodling, för att stärka bestånden av önskade arter. (fiskeföreningarna)
- -Skötsel, underhåll och uppföljning av befintliga våtmarker (markägare)

Övriga projektaktiviteter som kan räknas som ideell arbetstid

- -Tillse att utrustning som köpts in i tidigare projekt för att klippa vass och ta upp alger fungerar och nyttjas (Kalmarsunds kustmiljöförening)
- -Informationsinsatser om ovanstående åtgärder genom vattenråden

Underlag: Ideell tid

På 3 år:	Antal	Tid (h)	Aktivt deltagande personer:	Motsvarar arbetstid (h)	Motsvarar pengar (175 kr/h)
Planerings- och arbetsmöten och aktiviteter med vattenrådet	15	2	20	600	105 000
Planeringsmöten för åtgärder	10	2	5	100	17 500
Genomförande av större åtgärder	10	5	4	200	35 000
Kustmiljökonferens (1 dag per år)	3	8	20	480	84 000
Mindre åtgärder, lokal ambassadör för projektet, assistera vid provtagning etc	90	3	2	540	94 500
Summa ideell tid:				1920 h	
Summa medfinansiering grundat på ideella insatser:					335 500 kr

Kostnadsberäkning för åtgärder:

Åtgärd:	Kostnad (SEK)
Maskinellt utförd bottenåtgärd	48 000 per km
Rensa vandringsvägar ut och in i våtmark	4000-6000 per ha
Tillstånd om samråd	1500 kr per samråd
Grävd våtmark	200 000 per ha
Betesvåtmark	35 000 per ha
Litet, reglerbart dämme	40-100 000 per ha
Vasslätter inkl hopsamling	4000-6000 per ha
Fiskväg	130-450 000 per åtgärd
Fiskutsättning	18 000 per utsättning
Projektering (ritning) av åtgärd	10-50 000

Källor: Ekologisk restaurering av vattendrag ISBN 978-91-620-1270-0

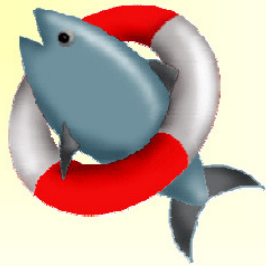
Länsstyrelsen i Jönköping

Tidigare projekt i Kalmar län.

Samt erfarenhet från tidigare Leaderprojektet Kalmarsunds kustmiljö.

Dagens tips: Sök LEADER-projekt

Rädda Kustmiljön!

Torsås Kustmiljögrupp

**KALMAR
SUNDS
KOMMISSIONEN**

...och sno gärna våra idéer!